

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych Przedszkola Publicznego Nr 10 im. Jana Brzechwy w Radomiu

Zagrożenia zewnętrzne

Do najczęściej występujących zewnętrznych zagrożeń fizycznych należą: podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego, podejrzenie otrzymania podejrzonej przesyłki, włamanie do przedszkola połączone z kradzieżą, wtargnięcie osoby posiadającej broń, wtargnięcie terrorysty do przedszkola, zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuch pożaru, zagrożenie wybuchem gazu lub wybuch gazu, zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi, zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siłą żywiołową. W niemal każdym z powyższych przypadków dochodzi do ogłoszenia **alarmu** i **ewakuacji** dzieci oraz personelu przedszkola. Sposób ich przeprowadzenia powinien być znany wszystkim, ćwiczenia w przeprowadzaniu ewakuacji odbywają się raz w roku szkolnym.

Ewakuacja – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w przedszkolu

Alarm lokalny w przedszkolu jest jednym z kilku rodzajów alarmów, które mogą być ogłaszane w konsekwencji wystąpienia zagrożeń ekologicznych lub innych spowodowanych działalnością człowieka. Ma on na celu **zapewnienie bezpieczeństwa w razie zagrożenia życia i zdrowia dzieci** przebywających na terenie przedszkola. Najczęstszymi przyczynami, dla których może zająć konieczność ogłoszenia alarmu w przedszkolu, są zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie przedszkola niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w przedszkolu jest gwizdek – kilkukrotny, długi, głośny dźwięk z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm.

Alarm lokalny w przedszkolu jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim dzieciom i pracownikom przedszkola. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.

O ewakuacji decyduje dyrektor/wicedyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.

W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:

- 1) wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
 - rodzaj stwierdzonego zagrożenia
 - nazwę i adres przedszkola
 - imię i nazwisko oraz pełnią funkcję
 - telefon kontaktowy
 - zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie
- 2) potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- **Policja 997**
- **Straż Pożarna 998**
- **Pogotowie Ratunkowe 999**
- **Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112**
- **Pogotowie Energetyczne 991**
- **Pogotowie Gazowe 992**
- **Pogotowie Ciepłownicze 993**
- **Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994**
- **Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987**
- **Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.**

Dzieci na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. Po opuszczeniu budynku dzieci wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Zbiórka na placu przedszkolnym służy sprawdzeniu obecności dzieci i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze. Nauczyciele opuszczając wraz z dziećmi budynek przedszkola zabierają ze sobą dziennik zajęć oraz karty informacyjne o dzieciach.

Procedura postępowania na wypadek pożaru

Pożar w budynku przedszkola

1. Natychmiast uruchom akcję **OPUŚĆ BUDYNEK..**
2. Powiadom właściwą komendę Straży Pożarnej.
3. Powiadom właściwą komendę policji.
4. Zorganizuj gaszenie ognia do czasu przyjazdu Straży Pożarnej. (To zadanie powinno być wykonywane wyłącznie przez przeszkolone osoby. Przeprowadź ewakuację).
5. Upewnij się, że wszystkie drogi dojazdowe są wolne dla pojazdów straży pożarnej.
6. Nauczyciele zgłaszają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi/wicedyrektorowi przedszkola. Nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, zgłoś Straży Pożarnej i Policji.
7. Powiadom właściwy zakład komunalny o uszkodzeniach lub podejrzeniu uszkodzeń instalacji.
8. Powiadom organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.
9. Nie pozwól dzieciom ani pracownikom powrócić do budynku, dopóki Straż Pożarna lub policja nie ogłosi, że zagrożenie minęło.

Ogień w pobliżu przedszkola

1. Oceń konieczność uruchomienia jakiegokolwiek akcji. Jeśli nie ma takiej potrzeby, nie przerywaj zajęć w salach. Powiadom odpowiednią komendę Straży Pożarnej.
2. Jeśli ogień zagraża przedszkolu, przeprowadź ewakuację.

PLAN DZIAŁANIA NA WYPADEK POŻARU w Przedszkolu Publicznym Nr 10 im. Jana Brzechwy w Radomiu

Środki, które należy zastosować	Zasady wykonania	Odpowiedzialni za wykonanie
Wezwanie Straży Pożarnej	Alarmowanie Straży Pożarnej - przeprowadzić zgodnie z instrukcją postępowania na wypadek pożaru	Osoba, która pierwsza zauważy pożar
Zaalarmowanie personelu przedszkola	Alarmowanie personelu przedszkola - przeprowadzić zgodnie instrukcją alarmowania	Dyrektor/wicedyrektor lub osoba z upoważnienia dyrektora
Wyłączenie dopływu prądu elektrycznego	Wyłączyć główny wyłącznik prądu elektrycznego znajdujący się na zewnątrz budynku przed wejściem głównym do przedszkola; drugi wyłącznik prądu znajduje się w pomieszczeniu piwnicy oznaczonym numerem 1	Robotnik gospodarczy, opiekunka przedszkolna
Gaszenie pożaru do czasu przybycia Straży Pożarnej	Gaszenie pożaru organizować od chwili jego zauważenia. Do gaszenia używać dostępnego sprzętu pożarniczego (gaśnice, hydranty itp.)	Osoby wyznaczone przez dyrektora/wicedyrektora
Kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą	Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją gaśniczą kieruje dyrektor/ wicedyrektor, a w przypadku ich nieobecności, osoby wyznaczone, bądź ten kto samorzutnie obejmuje kierownictwo	Dyrektor/wicedyrektor lub osoba z upoważnienia dyrektora
Spotkanie ze Strażą Pożarną	Miejsce spotkania – plac przedszkolny. Straż doprowadza się najkrótszą drogą do miejsca pożaru. Kierującego akcją gaśniczą należy poinformować: <ul style="list-style-type: none">– czy pożar zagraża ludziom– czy przeprowadzono całkowitą ewakuację dzieci i pracowników– o miejscach przechowywania materiałów łatwopalnych i cennego mienia– gdzie znajdują się najbliższe punkty czerpania wody	Osoba wyznaczona przez kierującego akcją gaśniczą
Przygotowanie do ewakuacji	Po usłyszeniu sygnału alarmowego natychmiast przerwać zajęcia i inne prace	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia
Ewakuacja dzieci	Ewakuacja odbywa się pod kierownictwem dyrektora/wicedyrektora lub osób upoważnionych. W przypadku bezpośredniego zagrożenia dążyć do jak najszybszego opuszczenia budynku. Porządek wyprowadzenia dzieci ustala się w zależności od miejsca powstania pożaru. Najpierw należy ewakuować dzieci z tych pomieszczeń, które są	Nauczyciele aktualnie prowadzący zajęcia

	bezpośrednio zagrożone.	
Ewakuacja z piętra	Dzieci przebywające w pomieszczeniach piętra opuszczają budynek przedszkola schodami w dół i dwoma wyjściami udają się na plac przedszkolny, zgodnie z planem graficznym – wyznaczonej drogi ewakuacyjnej. Dzieci z grupy I i II wychodzą wyjściem ewakuacyjnym bezpośrednio na plac przedszkolny, dzieci z grupy V i VI – wyjściem głównym.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach
Ewakuacja z parteru	Dzieci przebywające w salach na parterze opuszczają budynek wyjściem ewakuacyjnym bezpośrednio na plac przedszkolny – jak na planie graficznym według oznaczonej drogi ewakuacyjnej.	Nauczyciele prowadzący zajęcia w tych salach
Ewakuacja mienia	Po przeprowadzeniu ewakuacji dzieci w wypadku sprzyjających warunków należy przeprowadzić ewakuację mienia wg kolejności: <ul style="list-style-type: none">– cenne dokumenty,– cenniejsze urządzenia i pomoce dydaktyczne. Mienie należy przenieść w miejsce, wskazane przez prowadzącego ewakuację.	Personel administracyjny odpowiedzialny za poszczególne pomieszczenia. Prowadzący akcję: dyrektor/wicedyrektor, gł. Księgowy; pracownicy: robotnik gosp., opiekunki przedszkolne, pracownicy kuchni
Miejsce docelowe: – plac przedszkolny	Po wyprowadzeniu dzieci z budynku należy sprawdzić obecność, tj. stan liczebny w poszczególnych grupach wg obowiązującej dokumentacji	Nauczyciele odpowiedzialni za ewakuację

Procedura postępowania w przypadku zgłoszenia informacji o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w budynku przedszkola

I. Alarmowanie

1. Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego albo zauważyła w obiekcie niewiadomego pochodzenia pakunek mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana powiadomić:
 - dyrektora przedszkola
 - policję – tel. **997 / 112**
2. Zawiadamiając policję, należy podać:
 - treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy przeprowadzić wg wskazówek załączonych do procedury,
 - miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
 - numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko,
 - uzyskać od policji potwierdzenie przyjętego powyższego zdarzenia.

II. Akcja ewakuacyjna

1. Nie prowadzi się żadnej akcji poszukiwawczej „na własną rękę”.
2. Użytkownicy pomieszczeń powinni przed ich opuszczeniem dokonać sprawdzenia, czy znajdują się w nich:
 - przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wniesione i pozostawione przez inne osoby, np. interesantów).
3. Zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których – w ocenie użytkowników obiektu – przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą być to ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać. O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić dyrektora przedszkola, a podczas jego nieobecności - wicedyrektora.
4. Akcję ewakuacyjną zarządza dyrektor/wicedyrektor przedszkola.
5. Należy postępować według procedury ewakuacyjnej.
6. Należy zachować spokój i opanowanie, aby nie dopuścić do powstania paniki.

III. Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego

1. Decyzję o ewakuacji zagrożonego obiektu podejmuje dyrektor/wicedyrektor przedszkola.
2. Przed ewakuacją należy, w miarę możliwości otworzyć okna i drzwi pomieszczeń zagrożonych i sąsiednich, a urządzenia i odbiorniki wyłączyć z sieci zasilania.
3. Ewakuowane osoby przed opuszczeniem budynku powinny zabrać ze sobą rzeczy osobiste: torby, plecaki, ubrania itp., co pozwoli prowadzącym poszukiwanie uniknąć straty czasu na identyfikowanie pozostawionych przedmiotów tego rodzaju.
4. Klucze pozostawiane są w drzwiach.

5. Dyrektor informuje ewakuowanych o miejscu zbiórki po zakończeniu akcji.
6. Ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych dróg ewakuacji.
7. Należy sprawdzić, czy wszyscy ewakuowani opuścili pomieszczenia.
8. W czasie ewakuacji nauczyciele pracujący w poszczególnych salach zajęć zapewniają właściwą organizację ruchu osób opuszczających budynek przedszkola.
9. Miejscem zbiórki osób ewakuowanych jest ogród przedszkolny lub boisko szkolne (w zależności od stopnia zagrożenia).

IV. Akcja rozpoznawczo-neutralizacyjna zlokalizowanych ładunków wybuchowych

1. Po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej dyrektor/wicedyrektor przedszkola powinien przekazać im wszelkie informacje dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punkty newralgiczne w obiekcie.
2. Policjant lub dowódca grupy policjantów przejmuje kierowanie akcją, a administrator obiektu winien udzielić mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia.
3. Identyfikacją i rozpoznaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane ogniwa organizacyjne policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.

V. Wskazówki do prowadzenia rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu bomby

1. Rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba odbierająca informację) powinien starać się podtrzymać rozmowę, przedłużając czas jej trwania.
2. W trakcie rozmowy należy dążyć do uzyskania możliwie jak największej ilości informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym.
3. W tym celu należy zadawać następujące pytania:
 - gdzie podłożono bombę,
 - dlaczego bomba została podłożona,
 - jak ona wygląda,
 - kiedy nastąpi wybuch,
 - jakie warunki muszą być spełnione, by nie doszło do wybuchu bomby.

Pytania powyższe i inne uzależnione będą od konkretnej sytuacji.

Raport z odebrania groźby o podłożeniu ładunku wybuchowego

Przedszkole:

Data Godzina odebrania telefonu

Telefon odebrany przez:

Na numer telefonu:

Kiedy nastąpi wybuch?

Gdzie jest bomba?

Co powoduje wybuch?

Jaka to bomba?

Dlaczego to robisz?

Kim jesteś?

Jak można się z tobą skontaktować?

Dokładny tekst groźby

.....

.....

Głos w telefonie:

Mężczyzna () Kobieta () Dziecko () Wiek

Odurzony/pijany () Akcent () Wada wymowy ()
Inne ()

Odgłosy w tle: Muzyka () Rozmowa () Dzieci ()
Maszyny () Samolot () Klawiatura () Ulica ()
Inne ()

Uwagi:

Sporządzone przez:

Data:

Procedura postępowania w przypadku eksplozji

1. Wydaj polecenie **KRYJ SIĘ** po zaobserwowaniu pierwszych oznak eksplozji.
2. Jeśli eksplozja wystąpiła na terenie budynku, natychmiast po przejściu fali uderzeniowej uruchom akcję **OPUŚCIĆ BUDYNEK**.
3. Powiadom właściwą komendę Straży Pożarnej.
4. Powiadom właściwą komendę policji.
5. Jeśli zostałeś przeszkolony zacznij gaszenie ognia do czasu przyjazdu straży pożarnej.
6. Podaj nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi/wicedyrektorowi przedszkola. Nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, zgłoś Straży Pożarnej i policji.
7. Powiadom właściwy zakład komunalny o uszkodzeniach lub podejrzeniu uszkodzeń instalacji.
8. Nie zezwalaj na powrót dzieci i pracowników do budynku przedszkola przed uzyskaniem takiego pozwolenia od Straży Pożarnej.
9. Uruchom wszelkie dodatkowe działania niezbędne do usunięcia szkód lub ogłoś powrót do normalnych zajęć.
10. Powiadom organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

Procedura postępowania w przypadku zagrożenia eksplozją

1. Uruchom akcję **OPUŚCIĆ BUDYNEK**.
2. Przeprowadź ewakuację.

Procedura postępowania w przypadku skażenia chemicznego

1. Jeśli dojdzie do skażenia chemicznego, powiadom służby ratownicze próbując określić rodzaj środka. Służby ratownicze mogą zarządzić ewakuację przedszkola.
2. Jeśli to konieczne, uruchom akcję **OPUŚCIĆ BUDYNEK**.
3. Każdy związek chemiczny, który może zagrozić dzieciom wewnątrz budynku z całą pewnością zagrozi im również na zewnątrz. Jeśli czas jest krytycznym czynnikiem, konieczna może się okazać ewakuacja. W takiej sytuacji kierunek ewakuacji powinien przecinać kierunek wiatru. Nigdy w takiej sytuacji nie przeprowadzaj ewakuacji z wiatrem ani pod wiatr.
4. Powiadom odpowiednią komendę straży pożarnej.
5. Powiadom właściwą komendę policji.
6. Powiadom organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny.

7. Nauczyciele podają nazwiska brakujących dzieci dyrektorowi/wicedyrektorowi przedszkola. Nazwiska dzieci lub pracowników, których miejsca pobytu nie da się ustalić, zgłoś straży pożarnej i policji.
8. Nie pozwalaj dzieciom ani pracownikom powrócić do budynku ani na teren przedszkola, dopóki straż pożarna lub policja nie ogłosi, że zagrożenie minęło.
9. Po powrocie do przedszkola dokładnie wywietrz wszystkie pomieszczenia, otwierając wszystkie okna i drzwi.

Procedura postępowania w przypadku agresywnego intruza lub złodzieja na terenie przedszkola

1. Jeśli zauważysz podejrzaną osobę (agresywną) na terenie przedszkola powiadom dyrektora/wicedyrektora przedszkola.
2. Zadzwoń na numer **997 lub 112** - powiadom policję o zaistniałej sytuacji i poproś o wsparcie.
3. Nauczyciele zamykają drzwi do sal zajęć. Dzieci przebywają w zamkniętych salach aż do odwołania. Nauczyciel nadzoruje sytuację w grupie.
4. Powiadom organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zaistniałej sytuacji.
5. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed agresywnym intruzem.
6. W kontakcie z osobą agresywną wysyłaj prawidłowe sygnały niewerbalne:
 - Nie zbliżaj się nadmiernie. Zdenerwowana lub wystraszona osoba może poczuć się zagrożona przez kogoś, kto stoi zbyt blisko. Utrzymuj dystans od 0,5m do 1m.
 - Unikaj: wpatrywania się w intruza, niebezpiecznych sygnałów takich, jak zaciśnięte pięści i podniesiony głos, unikaj oznak zdenerwowania.

Procedura postępowania podczas napadu

1. Zachowanie pracowników podczas napadu ma wpływ na jego skutki oraz na przyszłe rozpoznanie i ujęcie napastników.
2. Należy poddać się woli napastnika wykonując polecenia bez zbędnej zwłoki.
3. Należy nie prowokować wzrostu agresji poprzez gwałtowne zachowanie, groźby lub protesty pod adresem napastnika.
4. W wyjątkowo bezpiecznych dla pracowników momentach w trakcie napadu, a obowiązkowo po opuszczeniu obiektu przez napastników, nacisnąć przycisk urządzenia antynapadowego i przywołania Grupy Interwencyjnej.
5. Każdy z pracowników w miarę możliwości powinien obserwować napastników, w celu zapamiętania cech charakterystycznych umożliwiających identyfikację.

6. Zapamiętać strefy przemieszczeń i korytarzy, w których poruszali się sprawcy celem wskazania przybyłym funkcjonariuszom policji do ewentualnego ujawnienia i zabezpieczenia śladów.
7. Jeżeli napastnik pozostawi jakiś przedmiot, należy go zabezpieczyć, niepotrzebnie nie dotykać i wskazać policji kiedy przybędzie.
8. Nie utrudniać napastnikowi ucieczki.
9. Nie podejmować dzwoniących telefonów, chyba że na polecenie napastnika.

Schemat postępowania podczas wtargnięcia napastnika (terrorysty) do przedszkola

Terrorysta - osoba posługująca się bronią, która eliminuje lub próbuje wyeliminować osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach zajęć, tzw. *aktywny strzelec*.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się)** - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób
- **Wycisz i uspokój dzieci** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali przez drzwi czy ścianę
- **Zaopiekuj się dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i dziećmi, które potrzebują pomocy** - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji
- **Bezwzględnie wycisz telefon** - niespodziewane sygnały telefonu mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia
- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** - w przypadku wtargnięcia napastnika do przedszkola niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji
- **Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu przedszkolnego
- **Nie przemieszczaj się** - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników
- **Stań poniżej linii okien, zejź ze światła drzwi** - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników
- **Zejź z linii strzału, połóż się na podłodze** - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz

- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz** - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się, czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma
- **Nie otwieraj nikomu drzwi** - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi
- W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad przedszkolem:
 - **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
 - **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
 - **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
 - **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji
 - **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji
 - **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
 - **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
 - **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane
 - **Uspokój dzieci, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do dzieci po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
 - **Poinformuj napastnika o dzieciach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
 - **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do dzieci** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
 - **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

- W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:
 - **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę** - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar
 - **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji
 - **Połoń się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy** - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników
 - **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników
 - **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego
 - **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się dziećmi** - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową
 - **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców
 - **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku
 - **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku** - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne
 - **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru** - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

Postępowanie pracowników poza strefą bezpośredniego zagrożenia po uzyskaniu wiadomości o napadzie

1. Telefonicznie powiadomić jednostkę policji i utrzymywać z nią nieprzerwany kontakt do chwili opuszczenia budynku przez sprawców napadu.
2. Podjąć działania mające na celu zapewnienie spokoju i nie wywołania paniki.

Procedura postępowania w przypadku niebezpiecznej sytuacji w bezpośrednim sąsiedztwie przedszkola

1. Zadzwoń na numer **997 lub 112** - powiadom policję o zaistniałej sytuacji i poproś o wsparcie.
2. Po otrzymaniu ostrzeżenia należy zamknąć i zabezpieczyć wszystkie drzwi zewnętrzne oraz okna.
3. Nauczyciele zamykają drzwi do sal zajęć i nadzorują sytuację w grupie.
4. W salach, które są wyposażone w rolety bądź w zasłony, należy je zaciągnąć.
5. Należy podjąć wszelkie działania, mające na celu uchronienie dzieci i pracowników przed zranieniem odłamkami szkła, gdyby doszło do wybicia okien.
6. W obliczu zagrożenia wszystkie dzieci znajdujące się na zewnątrz budynku powinny powrócić do sal.
7. Prowadź dokładny zapis zdarzeń, rozmów i podjętych działań wraz z czasem ich wystąpienia.
8. Zapewnij pomoc przedmedyczną, przygotuj apteczki pierwszej pomocy.
9. Dyrektor/wicedyrektor przedszkola współpracuje ze służbami porządkowymi w celu wyeliminowania zagrożenia.
10. Po zniwelowaniu niebezpiecznej sytuacji powróć do normalnych zajęć.

Postanowienia końcowe

1. Osobom przyjmującym zgłoszenie o zagrożeniu nie wolno lekceważyć żadnej tego typu informacji i każdorazowo powinni oni powiadamiać o tym policję, która z urzędu dokonuje sprawdzenia wiarygodności każdego zgłoszenia.
2. Dyrektor Przedszkola powinien podejmować wszelkie kroki zmierzające do fizycznej i technicznej ochrony obiektu, uniemożliwiając powstanie zagrożenia.

